

Kúria
í t é l e t e

Az ügy száma: Bhar.III.1.530/2019/23.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2020. október 16.

Az ügy tárgya: emberölés büntette

Terhelt(ek):

Első fok: ányai Törvényszék, 17.B.419/2017/39., ítélet,
tárgyalás, 2019. március 1.

Másodfok: őri Ítéltábla, Bf.I.38/2019/16., ítélet,
nyilvános ülés, 2019. október 29.

Az indítvány előterjesztője: Győri Fellebbviteli Főügyészség, valamint a vádlott és védője

Az indítvány iránya: a vádlott terhére, valamint a vádlott javára

Rendelkező rész

Az emberölés büntette miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyészség, valamint a vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bf.I.38/2019/16. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a vádlott halált okozó testi sértés büntetteként [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés II. fordulat] értékelt cselekményét előre kitervelten elkövetett emberölés büntettének minősíti [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]; a halmazati büntetését 21 (huszonegy) évi szabadságvesztésre és 10 (tíz) évi közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani.

Egyebekben a Győri Ítéltábla ítéletét helybenhagyja.

A vádlott esetében a 2020. október hó 6. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség vádiratában a vádlottal szemben a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés büntette miatt emelt vádat.
- [2] A hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban eljáró Tatabányai Törvényszék a 2019. március 1. napján kihirdetett 17.B.419/2017/39. számú ítéletével a vádlottat az ellene emberölés büntette miatt emelt vád alól felmentette.
- [3] Az elsőfokú ítélettel szemben az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett.
- [4] A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2019. október 29. napján kihirdetett Bf.I.38/2019/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a vádlottal szemben korábban alkalmazott próbára bocsátást megszüntette, és a vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdése szerint minősülő halált okozó testi sértés büntetében. Ezért, valamint a próbára bocsátás megszüntetése következtében az 1978. évi IV. törvény szerinti könnyű testi sértés vétsége miatt, halmazati büntetésül 7 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztés tartamába a vádlott által 2014. július 2. napjától 2016. december 2. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.
- [5] A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem abban tévedett, hogy bizonyíték hiányában nem állapította meg, hogy a vádlott megölte a sértettet, hanem ott hibázott, hogy az általa megalapozottan rögzített tényekből nem vonta le azt a további ténybeli következtetést, hogy a feltáratlan részletek ellenére a vádlott okozta a sértett halálát. Ezért a vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság megállapította halált okozó testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés].

II.

- [6] A másodfokú bíróság ítéletével szemben a Be. 615. § (1) bekezdésére és (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel az ügyész a vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg a vádlott és védője felmentésért, illetve a támadott határozat hatályon kívül helyezése érdekében jelentett be másodfellebbezést.
- [7] Az ügyészi másodfellebbezés a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján, az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálat eredményeként kiszabott büntetés súlyosítását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy az ítéltábla a másodfokú ügyészi indítvánnyal egyezően állapította meg a büntetés kiszabásakor irányadó körülményeket, ám azok nyomatékát álláspontja szerint nem helytállóan mérte fel. Mind a cselekményben, mind az elkövető személyében rejlő nagyfokú társadalomra veszélyességet igazolja, hogy a vádlott a felesége sérelmére korábban elkövetett erőszakos bűncselekmény miatt kirótt próbaidő tartama alatt hajtotta végre újabb bűncselekményét ugyanazon sértett sérelmére. A cselekmény tárgyi súlyát tovább növelő szigorító tényező a családon belüli erőszak gyakorisága, a közeli rokonok közötti konfliktusok során fizikai erőszak

alkalmazása. Kifejtette, hogy a vádlott elkövetés utáni magatartása, a sértett holttestének súlyosan kegyeletsértő, hidegvérű, horrorisztikus megsemmisítése mind a cselekmény, mind pedig az elkövető személyének társadalomra veszélyességét olyan kiemelkedővé teszi, hogy - a többi büntetéskiszabási körülményt is helytállóan mérlegelve - az ügyész szerint csakis a halmazati büntetési tétel felső határát megközelítő mértékű szabadságvesztés tekinthető tetтарыnos, a büntetés céljait kielégítő szankciónak. Ezért indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a vádlottal szemben hosszabb tartamú börtönbüntetést szabjon ki.

- [8] A vádlott és védője a tényállás téves megállapítása miatt a vádlott felmentése végett, másodlagosan a támadott határozat hatályon kívül helyezése érdekében fellebbezett. A fellebbezés indokai szerint a másodfokú bíróság a Be. 593. § (2) bekezdését megsértve a Tatabányai Törvényszék elsőfokú felmentő ítéletének bizonyítékértékelő tevékenységét úgy mérlegelte felül, hogy érdemi bizonyítást nem vett fel. Ehhez képest ítéletében a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjára alapozva, a részleges megalapozatlanságra hivatkozva változtatta meg az elsőfokú ítéletet, és állapította meg a vádlott bűnösségét. A Győri Ítéltábla úgy foglalt állást, hogy az ügyben a vádlott terhére elkövetési magatartást nem lehet megállapítani, ugyanakkor az úgynevezett „kizárás” módszerével a bűnössége ennek ellenére is kimondható. A védő utalt arra, hogy a szakértő szakvéleményében és kihallgatása során is úgy nyilatkozott, hogy nem zárható ki a sértett halálának természetes úton való bekövetkezése; már ez az egy körülmény, illetve tény elegendő ahhoz, hogy a másodfokú bíróság ítélete alkalmatlan legyen bűnösség megállapítására. Kifejtette, hogy a szakértői vélemények kategorikusak voltak abban a tekintetben, hogy a sértett halálának oka nem állapítható meg. Ebből - álláspontja szerint - a jogdogmatika szabályai alapján egy következtetés vonható le, hogy a bekövetkezett eredményhez vezető okfolyamat nem bizonyított.

Hivatkozott arra, hogy a bizonyítás anyagából kitűnően a sértett személygépkocsija a vádbeli napot követő napon a parkolóban másként helyezkedett el. Ez a tény önmagában annulálja az ítéltáblának azt a semmivel nem alátámasztott gondolatát, hogy az ügynek nem lehet más elkövetője. A tanúnak többször bemutatták a vádlotti személygépkocsi fotóját, a személygépkocsit, és a helyszíni tárgyaláson is egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy ilyen autót ő még nem látott. Ez a tény gyengíti az ítéltáblának azt a megállapítását, hogy a vádlott kétséget kizáróan járt a vádbeli napon volt felesége munkahelyén. A védő szerint ellentétes a tényekkel és az iratokkal a másodfokú bíróságnak az a megállapítása is, hogy a vádlott úgymond aktívan hazudott. A vádlott által elmondottakat megítélése szerint az eljárásban nem sikerült cáfolni. A bíróság által hivatkozott tanúként tett vallomását nem írta alá, az abban foglaltakkal nem értett egyet, ezért az nem tekinthető törvényesen felvett és rögzített terhelti nyilatkozatnak.

Álláspontja szerint ellentétes az iratok tartalmával és a szakértői véleményekkel, hogy a vádlott a vádbeli nap éjszakáján a holttestet feldarabolta és a füstölőben égésgyorsítóval elégette. A nyomozás során körültekintő szemlére és bizonyíték rögzítésre került sor. A füstölőben sem emberi maradványokra vonatkozó, sem égésgyorsítóra vonatkozó nyomokat nem találtak, ugyanez vonatkozik az ügyben helytelenül húsfeldolgozó-üzemnek nevezett alagsori helyiségre. Sem emberi vérré, sem emberi maradványokra vonatkozóan semmilyen nyomot vagy nyomtöredéket, vagy DNS profilt nem rögzítettek, ugyanez vonatkozik az általa hentes munkához használt eszközökre is azzal, hogy azokon sósavnyomokat sem sikerült detektálni. Ezzel szemben a vádlott DNS profilját több helyen rögzítették, amely tény a nyomok eltüntetésével tudományosan ellentétes.

Kifejtette, hogy ellentétes a tényekkel a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy a vádlottat a cselekmény elkövetésében az motiválta, hogy volt felesége, a sértett vissza akar költözni az ingatlanba, és a gyermekelhelyezés körüli vita is szerepet játszott. A védő szerint tényként kell rögzíteni, hogy a gyermekelhelyezés körül nem volt vita, a gyermekeket bírósági határozat alapján a vádlottnál helyezték el. Másrészt a másodfokú ítélet azt is tartalmazza, hogy a vádlott volt feleségével nem kommunikált, tehát tőle nem tudhatta, hogy vissza akar költözni. Az illetékes bírósághoz a sértett jogi képviselőjének beadványa a vádbeli napot követően érkezett, ami a védő szerint önmagában kizárja, hogy erről a vádlottnak tudomása lehetett volna, annál is inkább, mert a beadvány papír alapon érkezett. Az 1. számú különösen védett tanú vallomásáról kifejtette, hogy a vádlottat 2014. május 29-én a déli órákban látta az ügynevezett réten, hogy valamilyen műanyag zsákból vagy zacskóból kiszórt valamit. A tanú vallomásával kapcsolatban komoly aggályok merültek fel már az alapeljárásban is és a megismételt eljárásban is. Nem fogadható el, hogy a tanú olyan részletekre emlékszik és azokat megfigyeli, amelyek láthatósága ilyen távolságból kérdéses, ugyanakkor „elkerüli a figyelmét” hogy az általa látott személy bármelyik karja be lett volna kötve vagy gipszelve. A védő szerint a 2. számú különösen védett tanú vallomásával kapcsolatban ugyancsak aggályok vetődnek fel.

- [9] A védő jogi okfejtése szerint a másodfokú bíróság - egyezően a Győri Fellebbviteli Főügyészség álláspontjával - azt állapította meg, hogy azért nem lehet emberölés büntetében marasztalni a vádlottat, mert hiányzik a törvényi tényállásból az elkövetési magatartás. Ez az álláspont annak ismeretében, hogy az elmarasztalásra halált okozó testi sértés minősítéssel került sor, jogdogmatikai nonszensz. Az emberölés és a halált okozó testi sértés eredmény bűncselekmény. Mindkét bűncselekmény befejezett alakzatának eredménye a sértett halála, az élet kioltása. Mindkét befejezett bűncselekmény megállapíthatóságának feltétele az elkövetési magatartás megállapítása és e között, illetve az eredmény között fennálló okozati összefüggés. Az idegenkezűség elkövetési magatartás és okozati összefüggés hiányában teljességgel kizárt. Az eredménynek, a halál okának tisztázatlansága, megállapíthatatlansága vagy bizonyíthatatlansága önmagában kizárja az in dubio pro reo elv alapján az idegenkezűséget. A védő szerint az eljárás bíróság a közvetett bizonyítás szabályait alapvetően tévesen értelmezte és alkalmazta. A közvetett bizonyítás akkor törvényes, észszerű és felel meg a szigorú kritériumoknak, ha eredményeképpen minden lehetőség kétségen kívül kizárható, és nem marad más, mint adott esetben a cselekmény és leggyakrabban a terhelt, az elkövető személye. Ha bármelyik kérdésben bizonyíthatatlanság merül fel, a közvetett bizonyítás alapján bűnösség megállapítására törvényesen nem kerülhet sor.
- [10] A védő hivatkozott arra, hogy a jogi minősítés szempontjából annak van jelentősége, hogy megállapítható-e elkövetési magatartás nélkül akármelyik bűncselekmény tényállása; megállapítható-e logikai módszerrel vagy más technikával a bűnösség, ha az elkövetési magatartás semmilyen módon nem írható körül. A védelem álláspontja szerint nem. Mind az emberölés, mind a halált okozó súlyos testi sértés nyitott tényállás, amely azt jelenti, hogy a jogalkotó nem rögzíti az elkövetési magatartásokat (mert ez nem is lehetséges), de ez nem azt jelenti a védő szerint, hogy az elkövetési magatartást nem kell megállapítani. Utalt arra, hogy ennek azért van jelentősége, mert a vádlott elkövetési magatartása és a bekövetkezett eredmény között okozati összefüggésnek kell lennie. Jelen ügyben a halál oka nem állapítható meg, tehát az eredményhez vezető okfolyamat semmilyen módon nem rekonstruálható. A másodfokú bíróság által megállapított tényállásából hiányzik az eredmény közvetlen oka, hiányzik az elkövetési

magatartás, és értelemszerűen hiányzik az okozati összefüggés az eredmény és az elkövetési magatartás között. Megítélése szerint ezen hiányosságok miatt bűnösség megállapítására a másodfokú eljárásban törvénysértő módon került sor, amely a harmadfokú eljárásban csupán a vádlott felmentésével orvosolható.

[11] A Legfőbb Ügyészség BF.1720/2015/8. számú átiratában a Győri Fellebbviteli Főügyészség fellebbezését annak indokaival együtt fenntartotta, a vádlotti és védelmi fellebbezést pedig nem tartotta alaposnak. Az ügyészi álláspont szerint a Győri Ítéltábla helytállóan mutatott rá, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított ténybeli adatok és a felmentő rendelkezés között hiányzik az okozati összefüggés, mivel az elsőfokú bíróság a megalapozottan rögzített tényekből nem vont le azt a további következtetést, hogy a feltáratlan részletek ellenére a vádlott okozta a sértett halálát. A másodfokú bíróság helyesen alkalmazta mérlegelésénél a kizárás logikai módszerét, mely alapján a bizonyított tényekből további tényre történő következtetés útján megállapította, hogy a vádlott testi épség elleni - pontosabban meg nem határozott - szándékos magatartásával okozta a sértett halálát, ebből pedig ugyancsak helyesen következtetett a vádlott bűnösségére.

Az ügyész kifejtette, hogy jelen ügyben kétségtelen tény, hogy a sértett közvetlenül a halálát megelőző időben határozta el, hogy a gyermekei, különösen a fia elhelyezéséről születő végleges döntésig hazaköltözik. Tény, hogy a vádlott felesége iránti indulata, haragos érzülete az évek folyamán fokozódott, nem tudta elfogadni a sértettnek a gyermekelhelyezéssel, esetleges visszaköltözésével kapcsolatos szándékát, és azt minden áron meg akarta akadályozni, azonban jogi lehetősége erre nem volt, így ez a körülmény akár a cselekményt kiváltó motívumnak is megfeleltethető. Ugyancsak tény, hogy a vádlott a sértettel az elköltözése óta nem volt hajlandó kommunikálni, a vádbeli napon mégis a sértett munkahelyéhez ment.

Hivatkozott arra, hogy a vádlott testi épség elleni, a sértett halálát okozó szándékos magatartásával kapcsolatban felmerül, hogy a sértettnek - a sérelmére korábban elkövetett bántalmazás miatt alkalmazott próbára bocsátás próbaideje alatt történő - testi sértés okozása a korábbi cselekményre is figyelemmel megfélemlítésre, a visszaköltözés megakadályozására nem alkalmas, azonban a szülői felügyeleti jog gyakorlása tárgyában folytatott perben mindenképpen nyomatékosan a terhére értékelendő körülmény lett volna, ezért a vádlott erre irányuló szándéka a hétköznapi logikával ellentétes lenne. Ugyancsak ebbe az irányba mutathat, hogy a vádlott a bűncselekmény leplezése és a felelősségre vonás elkerülése érdekében a sértett holttestét részben feldarabolta, a maradványok egy részét égetéssel megsemmisíteni törekedett, illetve részben ismeretlen helyen elrejtette. Ennek megítélése során a sértett halálának a bejövő telefonhívások fogadásának elmaradása alapján valószínűsíthető időpontja és testének szállítása időpontja közötti rövid időköz az ügyész szerint a tervszerűséget veti fel.

Az ügyészi álláspont szerint a Győri Ítéltábla azonban helytállóan állapította meg, hogy a tényállási oldalról mindez nem elégséges az ölési szándék kétségtelen megállapításához, mivel a konkrét elkövetési magatartás és az ehhez kapcsolódó lényeges körülmények tisztázatlanok maradtak.

Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a büntetés kiszabása körében az enyhítő és súlyosító körülmények nyomatékát nem helytállóan mérte fel. Az elkövetés óta eltelt hosszabb, öt és fél éves idő bár valóban enyhítő körülmény, azonban a bűncselekmény nyolc éves elévülési idejét még nem közelíti meg, ezért nyomatéka nem tekinthető jelentősnek. Ezzel szemben nyomatékos súlyosító körülmény, hogy a vádlott cselekményét a felesége sérelmére követte el, ráadásul a korábban elkövetett erőszakos bűncselekmény miatt alkalmazott próbaidő alatt. Szintén

nyomatékos súlyosító körülmény, hogy a vádlott a sértett holttestét súlyosan kegyeletsértő módon megsemmisítette, egyrészt elzárva ezzel a sértettet és családtagjait a részére történő végtisztesség megadásától, másrészt pedig a gyermekeiben az édesanyjuk halálának tényével kapcsolatos ésszerűtlen kételyeket ébresztett. Ez a kegyetlen és gátlástalan utócselkmény a vádlott tekintetében alkalmazandó speciális prevenció szempontjából indokolttá teszi a büntetési tételkeret felső határához közelítő szabadságvesztés büntetés kiszabását. Mindezek alapján a vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés súlyosítását indítványozta.

- [12] A sértett jogi képviselője az ügyészi és védői fellebbezésben írtakra, valamint a Legfőbb Ügyészség átíratában foglaltakra írásbeli észrevételt tett. Kifejtette, hogy halált okozó testi sértés valósul meg, ha az elkövető szándékos cselekménye testi sértés előidézésére irányul, de a magatartással okozati összefüggésben a sértett halála is bekövetkezik, viszont az elkövetőt a halálos eredmény tekintetében csak gondatlanság terheli.

Álláspontja szerint az eljárás során számos olyan bizonyíték merült fel, amelyekből kizárólag a vádlott egyenes ölési szándékára lehet következtetni. Ha a vádlott testi sértésre irányuló szándékkal kereste volna fel május 27-én este a sértettet, úgy „alapesetben” azzal kellett számolnia, hogy a sértett a bántalmazás ellenére életben marad, feljelentést fog tenni, így nem pusztán maga a bántalmazás miatt fogják felelősségre vonni, hanem ezáltal a vádlott próbára bocsátását a bíróság megszünteti és büntetést szab ki a korábbi bántalmazás miatt is, amely nyilvánvalóan negatív és végleges kihatással lesz a gyermekelhelyezési perre. A vádlottnak tehát nem fűződött érdeke ahhoz, hogy a sértettet bántalmazza, ezzel ugyanis nem hogy nem tántorította volna el a hazaköltözési szándékától, hanem a saját esélyeit rontotta volna és nagyon nem mellesleg akkor bizony nem szerezte volna meg a sértett vagyონrészeit. *Kifejtette, hogy a közvetett bizonyítékok sorából a vádlott ölési szándékára lehet következtetést vonni.* Jelen ügyben az indítók kialakulása és az elkövetés között eltelt néhány nap, a vádlott nem hirtelen kialakult szándékból cselekedett, hanem volt ideje átgondolni, hogy mit, miért és hogyan fog végrehajtani, cselekményét kigondolni és rá felkészülni, azt megszervezni.

Indítványozta elsődlegesen a Be. 624. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 619. § (3) bekezdésére, kiküszöbölve az iratellenességeket, levonva a bizonyított tényekből további tényekre a helyes logikai következtetéseket, eltérő minősítés megállapítását, mely előre kitervelt, nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette és emiatt halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetés kiszabását, másodlagosan a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és a másodfokú eljárás megismétlését kérte.

III.

- [13] A Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el. A nyilvános ülés megtartása a Be. XX. Fejezete szerint telekommunikációs eszköz alkalmazásával történt.

- [14] A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli indítványban foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság helyesen alkalmazta mérlegelésénél a kizárás logikai módszerét, amely alapján a bizonyított tényekből további tényre történő következtetés útján megállapította, hogy a vádlott testi épség elleni, pontosabban meg nem határozott szándékos magatartásával okozta a sértett halálát, s ebből ugyancsak helyesen következtetett a vádlott bűnösségére. Jelen ügyben a másodfokú bíróság a bizonyítékok

hitelességét illetően teljes körűen elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapítottakat, csak a szükséges ténybeli következtetést pótolta, ekként a felülmérlegelésre való védői hivatkozást alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint a másodfokú bíróság rögzítette a sértett halála idegenkezűségét, és bizonyítottan találta a hozzá vezető okfolyamatot is. E körben nincs jelentősége az elkövetési magatartás részletesebb leírása hiányának, mert a Győri Ítéltábla által megállapítottak is elégségesek a vádlott bűnösségének kimondásához. Nem tartotta helytállónak azon védői érvet, amely szerint hiányzik az elkövetési magatartás, mert maga ez az idézett tényállásrész az elkövetési magatartás. Hivatkozott arra, hogy kétségtelen a vádlottnak nem a sértett bántalmazásához fűződött érdeke, ez azonban - álláspontja szerint - az ölési szándék megállapításához még nem elégséges. Ezt a Győri Ítéltábla helytállóan állapította meg, mivel a konkrét elkövetési magatartás részletei és az ehhez kapcsolódó lényeges körülmények tisztázatlanok maradtak, ilyen esetben pedig a vádlott számára kedvezőbb minősítés megállapításának van helye, ami jelen ügyben a halált okozó testi sértés büntette. A vádlottal szemben kiszabott büntetést törvénysértően enyhének tartotta, ezért a büntetési tételkeret felső határához közelítő szabadságvesztés büntetés kiszabását indítványozta.

- [15] A sértett képviselője felszólalásában arra hivatkozott, hogy ez a cselekmény egy tetten ért darabolós gyilkosság, csak nem az ölési cselekmény pillanatában történt a tettenérés, hanem abban a pillanatban, amikor a tettes megpróbált megszabadulni az áldozat feldarabolt és elégetett holttestének maradványaitól. Álláspontja szerint rendelkezésre állnak az iratok között olyan adatok, amelyekből megfelelő logikai levezetéssel, jogi következtetéssel el lehet jutni a megállapított büntetőjogi minősítéshez képest a helyes minősítéshez. A holttest eltüntetésének célja semmi más nem volt, mint a büntetőjogi felelősségre vonás megakadályozása; ha nem a vádlott ölte meg a sértettet, akkor csak ártott magának ezzel. A vagyonmegosztás és a gyermekelhelyezés negatív döntését akarta megakadályozni. A vádlott által elkövetett cselekmény indoka és egyben célja is az volt, hogy az ingatlanokból a sértett semmilyen módon ne részesüljön. A vádlott a sértett visszaköltözési szándékának hírére felfogta, hogy a sértett nem mond le sem a gyermekeiről, sem az ingatlanokról. Megkérdezte a családjogi ügyvédjét, hogy erre van-e lehetősége és megtudta, hogy nincs. Megkérdezte a jegyzőt, hogy erre van-e lehetősége, és megtudta, hogy nincs. A sértettnek tett korábbi egyezségi ajánlata eredménytelen maradt.

Kifejtette: ha a vádlott testi sértésre irányuló szándékkal kereste volna fel május 27-én este a sértettet, úgy alapesetben azzal kellett volna számolnia, hogy a sértett a bántalmazás ellenére életben marad. Feljelentést fog tenni, így nem pusztán a bántalmazás miatt fogják felelősségre vonni, hanem azáltal a vádlott próbára bocsátását is megszünteti a bíróság, büntetést szab ki a korábbi bántalmazás miatt is, és ez nyilvánvalóan végleges és negatív hatással lesz a gyermekelhelyezési perben hozandó bírósági ítéletre, illetve áttételesen a vagyonmegosztásra is. Hiszen, ha életben marad a sértett, akkor a vagyon fele az övé lesz. A vádlottnak tehát nem fűződött érdeke ahhoz, hogy bántalmazza a sértettet, ezzel ugyanis nemhogy nem tántorította volna el a hazaköltözési szándékától, hanem a saját esélyeit rontotta volna, és nem melleleg a vagyonrészeket nem szerezte volna meg. Átlátta a vádlott, hogy mindent fel kell tennie egy lapra és a sértett megölésén és eltüntetésén kívül nincs más eszköze, amivel a kívánt eredményeket el tudja érni. Ha a bizonyítékok arra mutattak volna, hogy a vádlott véletlenül összetalálkozott a sértettel, szóváltásba keveredtek és az indulatok eluralkodtak a vádlotton, hogy bántalmazta a sértettet, de a halál bekövetkezésére még eshetőlegesen szándéka sem terjedt ki, úgy helye volna a

vádlott számára a kedvezőbb minősítés megállapításának. Csakhogy a bizonyítékok alapján ennek pont az ellenkezője állapítható meg. Álláspontja szerint több napon át forrt a vádlottban a düh a felesége visszaköltözésének híre miatt, növelte ezt a jegyzőtől kapott információ, hogy nem tudja ezt megakadályozni, így hát volt ideje alaposan eltervezni és megszervezni a bűncselekményt, és amikor bekövetkezett, elkövette a bűncselekményt, és a gyermekei még utána hónapokig abban a hitben voltak, hogy az édesanyjuk nem meghalt, hanem külföldre ment. Ezért nem helytálló az a felvetés, hogy a sértett halálának bekövetkezésére csupán a vádlott gondatlansága terjedt ki, hiszen a vádlott nem bántalmazási szándékkal várta meg a sértettet, hanem végleges megoldást akart.

Indítványozta, hogy a Kúria a bizonyított tényekből további tényekre a helyes logikai következtetéseket vonja le, eltérő minősítésként előre kitervelten, nyereségvágyból elkövetett emberölés büntetést állapítsa meg, s emiatt a vádlottat halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélje. Másodlagosan a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését kérte.

- [16] A védő a fellebbezésében írtakkal egyező tartalommal szólalt fel. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok értékelésének technikáját megfordította, először döntött, és ehhez gyűjtötte azokat a bizonyítékokat, amelyeket beemelt az ítéletbe, és figyelmen kívül hagyta azt, ami ezzel ellentétes. Hivatkozott arra, hogy a Győri Fellebbviteli Főügyészség fellebbezése vádmódosítást jelent tartalmilag is, nemcsak minősítésbeli eltérést, amire nincs törvényes lehetőség. Ebből következik egy másik jogkövetkezmény is, mégpedig az, hogy a Győri Ítéltábla túlterjeszkedett a vádon, megsértette a vádhoz kötöttséget és a tettazonosságot is. Maga a másodfokú ítélet fogadja el, hogy nincs olyan magatartás, amivel össze lehetne kapcsolni az eredményt, ez már eleve hiányzik. Ezt gondolati úton, semmilyen logikával, se formál-, se szimbolikus-, se dialektikus-materialista, se idealista logikával, ideológiával nem lehet áthidalni. A védő kifejtette, hogy a magyar jog a *conditio sine qua non* elvén alapul, a feltételek egyenértékűségének elvén, ami azt jelenti, hogy az okok között nem teszünk különbséget, másrészt, hogy nincs rangsor, nincs hierarchia az okok között. Ha ebből a feltételrendszerből bármi is hiányzik, akkor nincs okozati összefüggés - ha eredmény bűncselekményről beszélünk - a magatartás (amiről tudjuk, hogy nincs) és az eredmény között, ezért nem lehet bűnösséget megállapítani. Ha a halál oka nem tisztázott, a védő szerint szintén nem lehet bűnösségre következtetni. A 3/2013. BJE határozat kapcsán kiemelte, hogy az alanyi oldalon a szándékosságra vagy a gondatlanságra az elkövető utócsелеkményéből lehet következtetni. De azt is megfogalmazza, hogy a cselekmény bizonyított, csak nem tudjuk, hogy egyenes szándékkal, eshetőleg szándékkal, avagy gondatlanul követte-e el azt az elkövető. Az utócsелеkményből nem tudunk visszakövetkeztetni arra, ami nincs. Indítványozta, hogy a Kúria a Győri Ítéltábla másodfokú ítéletét változtassa meg, és a vádlottat a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont második fordulata alapján az ellene emelt vád és annak következményei alól mentse fel.
- [17] A vádlott az utolsó szó jogán előadta, hogy az elmúlt hat évből nem tud olyan eredményről, tényről, bizonyítékról, ami a bűnösségét igazolná; ez azért van, mert nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Erre tekintettel felmentését kérte.

IV.

- [18] A vádlott terhére bejelentett ügyészi másodfellebbezés a következők szerint alapos, a védelmi

fellebbezés nem alapos.

- [19] A (másod)fellebbezések alapján harmadfokú eljárásnak van helye. Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés jogát a Be. 579. § (1) bekezdése általánosságban - a Be. 580. §-ában foglalt szűk körű kivételekkel, további feltétel előírása nélkül - biztosítja. Ezzel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén biztosítja.
- [20] A jogorvoslati, felülbírálati és a döntési jogkör összefügg. A jogorvoslat terjedelmének korlátozottsága kihat a felülbírálat terjedelmére, és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor a döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül. Mindez a következőket jelenti.
- [21] A Be. 615. § (1) bekezdése és (2) bekezdése meghatározza a másodfellebbezés törvényi okát, a (3) bekezdés pedig a másodfellebbezés törvényi jogát.
- [22] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélet ellen (másod)fellebbezésnek van helye, ha a másodfokú bíróság döntése az elsőfokú bíróságéval ellentétes.
- [23] A 615. § (2) bekezdése szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság
- olyan vádlott bűnösségét állapította meg vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette,
 - az első fokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben az eljárást megszüntette,
 - a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.
- [24] Az ellentétes rendelkezés, mint a másodfellebbezés törvényi okának rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az ellentétet, illetve eltérést eldöntő - így az első bűnösségmegállapítás ellenében igénybe vehető - új eljárési fokra.
- [25] A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak fájjalása, sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.
- [26] Utóbbiról rendelkezik a 615. § (3) bekezdése, ami a másodfellebbezés törvényi joga, s ehhez kötődik a felülbírálat 618. § szerinti szabályozása.
- [27] Ennek lényege, hogy az ellentétes döntés elengedhetetlen, de nem eleve, feltétlen jelent harmadfokú eljárásra jogot, hanem csak akkor, ha azt, avagy azzal összefüggő rendelkezést a jogosult sérelmezi; ez a sérelmezés jelent belépőt az érintett rész felülbírálatához, és ha a sérelem alapos, akkor nyílik meg a döntési jogkör. Tehát nem automatikusan van helye harmadfokú eljárásnak, hanem csak a jogosult általi sérelmezés esetén.
- [28] Ez tehát a harmadfok kapuja, aminek törvényi oka, valamint törvényi joga egyaránt biztosított jelen ügyben a vádlott esetében, s ezzel a joggal az ügyész és a védelem élt is.
- [29] Itt jegyzi meg a Kúria, hogy a felülbírálat lehetőségét - értelemszerűen - önállóan, a saját jogán nyitja meg az adott jogosult fellebbezési jogának (törvénynek megfelelő) gyakorlása.
- [30] Ugyanakkor nem változott a harmadfokú felülbírálatnak az a rendelkezése, ami szerint a harmadfokú bíróság - értelemszerűen joghatályos fellebbezések esetén - az elsőfokú és a másodfokú bíróság eljárását arra tekintett nélkül felülbírálja, hogy ki, milyen okból fellebbezett [Be. 618. § (1) bekezdés b) pont].
- [31] A joghatályos ügyészi és védői fellebbezés alapján a Kúria - első körben - a Be. 618. § (1) bekezdése és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

- [32] A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok megtartása, ezt követően pedig a tényállás megalapozottsága. Rendes jogorvoslat (így harmadfokú felülbírálat) esetén azonban bizonyos eljárási szabályok megtartásának vizsgálatát egy vonatkozásban megelőzi a tényállás megalapozottságának vizsgálata. Az indokolási kötelezettség teljesítése - amelynek megsértése relatív eljárási szabályszegés - ugyanis nyilvánvalóan a megalapozott, illetve megalapozottá vált tényállás tekintetében vizsgálható (felülvizsgálati eljárásban mindez közömbös, mivel a tényállás megalapozottságának kérdése érinthetetlen).
- [33] Mindezek előre bocsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan - a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti - eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását kizárná.
- [34] Ilyenre egyébként a felek nem is hivatkoztak.
- [35] Ehelyütt jegyzi meg a Kúria, hogy helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor a vádlott korábbi, próbára bocsátással zárult büntetőügyének egyesítéséről rendelkezett [Be. 486. § (1) bekezdés]. A próbára bocsátást alkalmazó jogerős határozatban elbírált cselekmény ítélt dolog, amely a próbára bocsátást megszüntető és büntetést kiszabó ítéletben nem minősíthető át, még a törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezése alapján sem. A próbára bocsátás megszüntetését kimondó eljárásban a bűnösség ismételt kimondására nem kerülhet sor, csupán - a tényállás változatlan tartalma mellett - büntetést kell kiszabni a próbára bocsátással érintett cselekmény miatt, a minősítés kötelező érintetlenül hagyása mellett (BH 2016.51.II. pont).
- [36] Jelen ügyben az eldöntendő kérdés valójában nem ténybeli, hanem jogi, mégpedig a vádlott tudattartalma, illetve a vádlott tudattartalmának mibenléte.
- [37] Nem az a kérdés, hogy van-e olyan közvetlen bizonyíték, amely a büntetőjogi felelősséget megalapozza, hanem az, hogy a rendelkezésre álló közvetett bizonyítékok elégségesek-e, és ha igen, milyen vádlotti tudatra nyújtanak következtetési alapot.
- [38] Másképpen szólva, jelen ügy a másodfellebbezések elbírálása végett úgy érkezett a Kúriára, hogy az eljárt másodfokú bíróság két alapvető tényrt rögzített, mégpedig azt, hogy
- a sértett halálát idegenkezűség okozta, és
- ez az idegen kéz a vádlott keze.
- [39] A felülbírálat ezt követő szempontja az eljárt bíróság által megállapított tényállás megalapozottsága.
- [40] A harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott vagy az iratok alapján azzá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető (Be. 619. §).
- [41] Főszabályként a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 519. § (1) bekezdés].
- [42] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát - változatlanul - a bizonyítás főszabálya adja, miszerint a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdése alapján a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje; a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.
- [43] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének - akár közvetett, akár közvetlen bizonyítás útján való - meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése, ami a bizonyíték bizonyító ereje felülmérlegelésének főszabály szerinti tilalmát, a közvetlen bizonyítékvizsgálat, bizonyítékkal szembesülés tiszteletben tartását jelenti.

- [44] Ugyanakkor - a hatályos törvény szerint már - nem kivételes, amikor a Be. felmentést ad e kötöttség alól és megengedi, hogy a másodfokú bíróság
- a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, vagy
 - eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon (Be. 593. §).
- [45] Ennek elsődleges és általános feltétele, ha a tényállás nem megalapozott, ezért e kérdésben a bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Ha a tényállás részben megalapozatlan, akkor van szó
- kiegészítésről (ami a hiányzó ténymegállapítás pótlása),
 - vagy helyesbítésről (ami a meglévő ténymegállapítás módosítása, mellőzése).
- [46] A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által - az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel - irányadónak tartott tényállás megalapozott-e.
- [47] Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által - javítás nélkül is - megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás (javítás) helyénvalósága.
- [48] A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során eleget tett tényfelderítési kötelezettségének. Az ügy érdemi megítéléséhez, a vád tárgyává tett cselekmények elbírálásához szükséges bizonyítékokat beszerezte és tárgyaláson megvizsgálta.
- [49] Törvényesen járt el a másodfokú bíróság akkor is, amikor ténymegállapítási hiányosságot észlelt, és azt helyesbítéssel, illetve kiegészítéssel korrigálta (kijavította, illetve pótolta).
- A másodfokú bíróság - mellőzve az erre vonatkozó, a bizonyítatlansághoz kapcsolódó megállapításokat a sértett halálára nézve - a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontja szerinti részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölve, a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján ténybeli következtetés útján a tényállást azzal egészítette ki, hogy
- a vádlott testi épség elleni - pontosabban meg nem határozott - szándékos magatartásával okozta a sértett halálát.
 - A bűncselekmény leplezése és a felelősségre vonás elkerülése érdekében a sértett holttestét részben feldarabolta, a maradványok egy részét égetéssel megsemmisíteni törekedett, illetve részben ismeretlen helyen elrejtette.
 - A sértett a 20 óra 04 perc utáni, rögzített hívásokat már egy esetben sem fogadta. (Győri Ítélet tábla Bf.I.38/2019/16. 15. oldal).
- [50] A ténybeli korrekciós tevékenység azonban korántsem teljes körű, ezért a Kúria a Be. 617. §-a folytán irányadó Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint a cselekmény előzményei és az utólagos történések körében az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a tényállást kiegészíti a következőkkel:
- A sértett 2014. május 26-án, hétfőn este 8-9 óra között elment a fiát meglátogatni. Amikor odaért a ház elé felhívta telefonon a fiát, jelezte, hogy ott van, kérte menjen ki a házból. A fia kiment, kb. 8-10 percet beszélgetett a sértett a fiával - a vádlott nem ment ki, nem is beszélt vele
 - majd a sértett távozott (2014. június 18-i tanúvallomása a vádlottnak, fenntartva nyomozati iratok IV. kötet 978. oldal gyanúsítottai vallomásában; - nem vitatott perbeli tény).
 - A vádlott 2014. május 27-én 18. óra körüli időben, amikor elindult, távozóban látta az édesapját, így szólt neki, hogy figyeljen a fiára, aki fél 7 körül érkezik haza (2014. június 18-i tanúvallomása a vádlottnak, fenntartva nyomozati iratok IV. kötet 978. oldal gyanúsítottai vallomásában; - nem vitatott perbeli tény).

- A vádlott a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt közös vagyon elismerése iránt folyamatban volt perben a P.20502/2011/17. számú, 2011. 11. 25. napján jogerős ítélet szerint megszerezte a sértettől az ingatlanok 1/2-ed tulajdoni illetőségét (Mosonmagyaróvári Járásbíróság 9.P.20.353/2011/7. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldala).
 - A vádlott előzetes letartóztatásba kerülését követően 2014. 09. 16-i, és 09.25-i keltezéssel ajándékozási szerződést kötött; az ingatlanban lévő tulajdoni részét lányának, a ingatlanokon fennálló tulajdoni hányadát fiának, a családi házon fennálló 1/1 tulajdoni illetőségét édesapjának ajándékozta (Győri Járásbíróság Bny.103/2015/3. számú jegyzőkönyv 3-4. oldala, nyomozati irat I/4. 750-755 oldal, I/3. 720. oldaltól ajándékozási szerződések, tulajdoni lapok).
 - A sértett - mintegy 34.379.535 forint értékű - hagyatékáról rendelkező 2017. 06. 27-én kelt hagyatékátadó végzés szerint a sértett örökgyógy tulajdonában volt ingatlan 1/2-ed részét lánya, az ingatlanok 1/2-ed részét fia örökölte az egyezség szerint (Tatabányai Törvényszék B.419/2017/31. számú tárgyalási jegyzőkönyvhöz /1. szám alatt csatolt végzés).
- [51] Ehhez képest a másodfokú bíróság által ítélezése alapjául elfogadott és a harmadfokú bíróság által kiegészített tényállás megalapozott, ezért az irányadó volt a harmadfokú eljárásban is [Be. 619. § (1) bekezdés].
- [52] Jelen ügyben a tényállás megalapozottságát, a rendelkezésre álló közvetett bizonyítékok elégséges voltát a védelem vitatta. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat a következőkre.
- [53] A bíróság ténymegállapító tevékenysége eredendően közvetett - ténybeli következtetésen alapuló - megismerő tevékenység, mivel nem közvetlen észlelője a bizonyítandó ténynek. A közvetett bizonyítás további közvetítést (áttételt) jelent.
- [54] A Be. 163. § (1) bekezdése értelmében bizonyítandó tény, ami adott ügyben a büntető anyagi vagy eljárási jogszabály alkalmazása szempontjából jelentős. Bizonyítandó tény bizonyítója a bizonyíték, aminek forrása (megismerésének biztosítója) pedig a bizonyítási eszköz. Bizonyíték tehát a vallomás, okirat stb. tartalma, aminek alapján, illetve amiből következően a bíróság megállapítja a tényállást. Személyi vagy tárgyi bizonyítási eszköz (tanú, okirat stb.) pedig akinek, illetve aminek révén a bíróság megismeri a bizonyítékot.
- [55] A bizonyíték és a bizonyítandó tény viszonya - ekként a bizonyítás, illetve a bizonyíték - lehet közvetlen vagy közvetett. Közvetett a bizonyíték, ha nem vonatkozik eleve, egyenesen, nyíltan (kifejezetten) és perdöntő módon a bizonyítandó tényre, hanem csupán másik - egy vagy több, közbeeső, kiegészítő - tényre mutat, ami azonban releváns, mert következtetés vonható belőle a bizonyítandó (perdöntő) tényre.
- [56] Közvetett a bizonyítás, ha nincs közvetlen bizonyíték, nincs beismerő, vagy a történet közvetlen érzékelésén, észleletén alapuló vallomás, illetve az nem hitelt érdemlő. Mindig közvetett bizonyítás a tudati tények (szándékosság, gondatlanság) bizonyítása, rendszerint közvetett bizonyíték a tudományos módszer által szolgáltatott bizonyíték és a tárgyi bizonyíték.
- [57] A közvetett bizonyíték (mint más bizonyíték) eredményezhet ténymegállapítást, ami azonban önmagában elégtelen, mivel még nem a bizonyítandó tényre ad következtetési lehetőséget. A közvetett bizonyíték alapján megállapított ténynek arra kell alkalmasnak lennie, hogy önmagában, vagy más közvetett bizonyítékból nyert ténnyel együtt olyan további tényre adjon következtetési lehetőséget, aminek alapján a bizonyítandó tény is megállapítható.
- [58] A közvetett bizonyítás valójában tényből tényre következtetés. Közvetett bizonyíték esetében hangsúlyosa nem a bizonyíték mibenlétének, hanem a más bizonyítékhoz kötődésnek van. Ehhez képest, amíg közvetlen bizonyíték esetében csupán a hitelt érdemlőség a ténymegállapítás

feltétele, közvetett bizonyíték esetében vizsgálendő a ténybeli következtetés helyessége is.

- [59] Ilyenkor ugyanis a következtetés, illetve annak eredménye pótolja a közvetlen bizonyíték érzékelésen, észleleten alapuló (hitelt érdemlőnek tartott) tartalmát. A bizonyítandó tényre vonatkozó megállapítás lényege ténybeli következtetés. Ezért eredményez a téves következtetés megalapozatlanságot [Be. 351. § (2) bekezdés d) pont].
- [60] Ezzel összhangban elengedhetetlen, hogy a ténybeli következtetést bíróság végezze és egyaránt rögzítse, hogy miből, mire vont következtetést. Következetes ítélkezési gyakorlat, hogy el kell határolni az észleleten alapuló vallomást a következtetésekre alapított előadástól (BH 1958.7. 1985. számú eset).
- [61] Ehhez képest a közvetett bizonyíték elfogadhatósága kapcsán, illetve a közvetett bizonyítás esetében egyaránt vizsgálendő
- a tény-, illetve tárgyszerűség,
 - a logikai zártság és
 - a formállogika ellensúlyaként a relevancia.
- [62] A következtetés tényszerűsége azt jelenti, hogy az adott közvetett bizonyíték, bár nem a bizonyítandó, viszont olyan tény észleletén alapul, ami mint alapadat hitelt érdemlő, észszerű érveléssel indokolt, igazolt és okszerű következtetés levonására alkalmas. Ha a közvetett bizonyíték forrása tárgyi bizonyítási eszköz, annak - értelemszerűen - szintén vizsgálendő a hitelt érdemlősége, ezen belül keletkezése, állapota, helye, illetve fellelésének körülménye, valamint következtetésre alkalmassága.
- [63] Itt jegyzi meg a Kúria, hogy tény-, és tárgyszerűség hiányában a közvetett bizonyítás csupán következtetésben merül ki, ami elégtelen ahhoz, hogy eredménye a közvetlen bizonyítással egyező bizonyosság erejű legyen.
- [64] A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy a közvetett bizonyíték a belőle következő, vagy a más közvetett bizonyítékból nyert ténnyel együtt
- egyedül (kizárólag) a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja; és nincs olyan további tény, vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná, vagy kétségessé tenné;
 - kizárja vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés (más verzió) lehetőségét.
- [65] Közvetett bizonyítás esetében a bizonyítandó tény igazolása mellett, nyilvánvalóvá kell tenni azt is, hogy egyedüli, ami az ellentétes körülmény, lehetőség kizárását, cáfolását jelenti. Közvetett bizonyíték valamely tény bizonyítására csak akkor alkalmas, ha a bizonyítandó tényen kívül más tény lehetőségét kizárja (BH 1975.164., 2003.145.).
- [66] A relevancia pedig azt jelenti, hogy bár önmagában közvetett bizonyítékból nem vonható kizárólagos következtetés a bizonyítandó tényre, azonban tartalma nem zárja ki eleve a bizonyítandó tény időbeli, térbeli, illetve egyéb fizikai környezetéhez tartozását. Következésképpen összefüggése a bizonyítás tárgyával észszerű alapon áll. Nem kizárólag vélemény, feltevés alapú, és a bizonyítandó tény tárgyi oldalához is kötődő.
- [67] Ehhez képest az elkövetői szándék, motiváció, indíték szükségképpen közvetett. Az indíték viszont nem bizonyíték, hanem a bizonyított tényekből megállapított, megállapítható olyan lélektani folyamat, amely egyrészt anyagi jogi fogalom, másrészt nem tartozik a törvényi tényállás keretébe.
- [68] Az ítélet igazság érvénye valóságigényű, valóságalapú, a valóság megismerése biztosítja. A magyar eljárásjog ezt a közvetett és a közvetlen bizonyíték útján egyaránt lehetővé teszi.

- [69] A közvetett bizonyítékok zárt láncolatának szükségessége kétségtelen, ám ez nem formál logikai láncolatot jelent. A közvetett bizonyítás zárt láncúsága nem feltételezi a legapróbb és az egyforma méretű láncszemeket. Azaz nem feltétlen az, hogy a legapróbb részletek is bizonyítva legyenek. Az ugyanis valójában azt jelentené, hogy a valóság megismerése már nem közvetett, hanem közvetlen. És nem feltételezi a közvetett bizonyítás zárt láncolata, hogy egyforma értékű bizonyítékokból tevődjön össze. A hangsúly a zártságon van, ami a két végpontot összekapcsolja. Minden egyes láncszemnek tény-, illetve tárgyszerűnek kell lennie, nem lehet spekulatív; relevánsnak és a valóságra vonatkozóknak kell lennie.
- [70] A vád szerint felrótt magatartás - az eljárás során mindvégig változatlan - az, hogy a vádlott a sértettet megölte. Az ölés pontos, mikénti végrehajtása azonban - az utólagos cselekvőség, a sértett testének gyakorlatilag teljes fizikai megsemmisítése miatt - nem vált megismerhetővé.
- [71] Megjegyzendő, hogy ezt a helyzetet a vádlott maga teremtette.
- [72] Az ilyen cselekmény esetében a bizonyítás, a bizonyíthatóság - a bírói megismerés - eleve korlátozott.
- [73] Ugyanakkor, ha valaminek nincs közvetlenségen alapuló, igazoló magyarázata, az nem egyenlő azzal, hogy kétséges. Perben, perbeli bizonyítás szempontjából ugyanis nincs feltétlen perdöntő értéke annak, miszerint „hiszem, ha látom”.
- [74] Jelen ügyben a bizonyítandó, perdöntő tény az, hogy a vádlott megölte a sértettet, és ez az ő tudatában miként jelent meg.
- [75] Kérdés tehát, hogy helyes-e perrendileg a ténymegállapításhoz vezető út, aminek két lényeges pontja van. Az egyik, hogy a sértett halálát idegenkezűség okozta, a másik pedig, hogy ez az idegen kéz a vádlott keze volt.
- [76] A másodfokú bíróság ítéletében végig vizsgálta az elsőfokú bíróság ténymegállapító tevékenységét, rögzítette ezzel kapcsolatos álláspontját, amivel a Kúria egyetértett (Bf.I.38/2019/16. számú ítélet 11. oldaltól 1-6 pontban felsorolva).
- [77] Ennek lényege a másodfokú bíróság szerint a vádlotti előadás cáfolata („nehéz vitatni, hogy nem ott volt és nem akkor, amikor állította, és nem azt csinálta, amiről beszámolt, például a hűsfüstölésről, a 20 óra - 20.30 perc közötti tartózkodásáról, de ide sorolhatók a 20 óra - 21 óra közötti sértetti munkahely környékén tartózkodásról állítottak is; ehhez kapcsolódóan személyi, okirati, hírközlési szakértői bizonyítékok együttes elemzéséből vonható következtetés”).
- [78] Ennek kapcsán szükséges utalni a vádlotti vallomás mikénti értékelésével összefüggő szempontokra. Jelen esetben a vádlottat a közigazgatási eljárás keretében tanúként kihallgatták, e vallomását gyanúsítottai vallomásában fenntartotta, további kérdésekre válaszolt, nyilatkozott a nyomozási bíró előtti eljárásban, majd az eljárás egy szakaszától kezdődően megtagadta a vallomástételt, vagyis élt a hallgatás jogával.
- [79] Az eljárás bíróság a vádlotti vallomás egyes részleteit mérlegelési körébe vonta, és az eljárás egyéb adataival összevetve azokat helyesen akként értékelte, hogy annak minden lényeges része (az előzményi adatok, az alibi, a sértettel való találkozás és együtt haladás, a sértett maradványainak szétszórása) megcáfolást nyert. A vádlott ugyanakkor nem adott magyarázatot olyan körülményekre, amelyekre nézve közvetett bizonyítékok rendelkezésre álltak.
- [80] A Be. 185. § (1) bekezdése szerinti eljárási jogosultság - vallomástétel megtagadása - alapvető terhelti jog, s ha ezzel a lehetőséggel a vádlott él, az nyilvánvalóan nem róható a terhére. A terheltet igazmondási kötelezettség sem terheli.
- [81] Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a hallgatáshoz való jog nem lehet akadálya annak, hogy a

terhelt hallgatását - olyan körülmények fennállása esetén, amelyek egyértelműen az ő magyarázatát igénylik - a bizonyítási eljárás során a vád által szolgáltatott, vagy a bíróság által beszerzett bizonyítékok megalapozottságának vizsgálata során figyelembe vegyék (EJEB Averill Egyesült Királyság elleni 36408/97. számú ügye).

- [82] Másképpen szólva, ha a vádlott hallgat, akkor ebből nem lehet a számára rosszra (terhelő körülményre) következtetni, de jóra sem (azaz számára kedvező, valójában azonban nem létező ténybeli valóságra). Valójában ebben áll a Be. 7. § (4) bekezdése szerinti elvárás lényege. A hallgatás önmagában azt jelenti, hogy adott valóság elem vonatkozásában a terhelttől származó igazolás nincs.
- [83] A terhelt hallgatáshoz való joga viszont nem jelenti (nem jelentheti) azt, hogy az általa megválaszolás nélkül (üresen) hagyott lényeges kérdések az eljárás egyéb adatai alapján - akár közvetett bizonyítékokból származó tények révén - ne lennének megismerhetők, megválaszolhatók vagy eldönthetők.
- [84] Az ítélet megállapítása szerint (ami valójában bizonyítékértékelés következménye):
- A vádlott felkereste a megjelölt időben a sértettet a munkahelyén, beállt az udvarra a gépkocsijával, rögzítésre került, hogy onnan mikor indult el a gépjárművével, a vádlotti-sértetti adott időpontban igazolt együtt tartózkodást - amiből levezethető az egyirányú mozgás is 21 óra és 21.20 perc között - a falu irányba - ehhez két szoros átfedést mutató vádlotti-sértetti mobilforgalmazás jelent sikerrel nem vitatható bizonyítékot. Az is az értékeléshez tartozik, hogy ezen vádlott-sértett közvetlen kapcsolatára utaló bizonyítékok mellett mindehhez semmi és senki más nem illeszthető igazolt módon (Bf.I.38/2019/16. számú ítélet 12. oldal 3. pont).
 - Aggálytalan a genetikai szakértői vélemény mentén a megtalált maradványok beazonosítása; a patológiai - orvos - vegyész szakértői vélemények alapján a megtalált maradványok külső és belső vizsgálatából leigazolt a III-IV. fokú égési elváltozás, azaz intenzív hőhatás jelenléte, valamint égésgyorsító használata, testrészekből származó darabokról van szó, azaz a holttest megsemmisítése, elrejtése érdekében történt részekre bontás és égetés.
 - A három helyszínen folytatott bizonyítási cselekményekből további terhelő adatok származtak, illetve nyertek megerősítést arra nézve, hogy a vádlott találkozott a sértettel, és május 29-én dél körül a rendőrség telefonhívását követően a tényállásban rögzített helyen és módon szórta szét a sértett még el nem tüntetett maradványait.
 - A vádlotti vallomás hiteltelensége, a vádlott több irányból leigazolt tartózkodási helye, majd mozgása, az ehhez pontosan illeszthető sértetti mozgás, illetve az azonos tartózkodási helyek a rögzített időpontokban, helyesen nyertek megállapítást az ítéletben.
- [85] Mindezen bizonyítékok felülértékelésére, felülmérlegelésére miként a másodfokú, úgy a harmadfokú eljárásban sincs sem törvényes ok vagy indok.
- [86] Mindezekből helyesen vonta le a másodfokú bíróság azt a ténybeli következtetést, miszerint a feltáratlan részek ellenére a vádlott okozta a sértett halálát (Bf.I.38/2019/16. számú ítélet 15. oldal utolsó bekezdése).
- [87] A Kúria általi felülbírálat ezt követően annak vizsgálatát jelenti és igényli, hogy a másodfokú bíróságnak az irányadónak tekintett tényállás alapján a vádlott halált okozó testi sértés miatti büntetőjogi felelősségére vont jogkövetkeztetése megfelel-e a büntető anyagi jog szabályainak.
- [88] A Btk. 4. § (1) bekezdése szerint bűncselekmény az a szándékosan vagy - ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli - gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli. Felülvizsgálatban a

bűncselekmény hiányában felmentő rendelkezés felülbírálatának egyaránt tárgya a tényállásszerűség és a bűnösség kérdése.

- [89] A tényállásszerűség az ún. tárgyi okozatosság, a bűnösség pedig az ún. alanyi okozatosság. A kettő együtt adja ki, hogy az elkövető tehet arról, amit a terhére róttak, amivel vádolják, mert van olyan külvilágbeli magatartása (viselkedése), ami büntetőtörvényi tényállás szerinti elkövetői magatartás (mint szükséges ismérv a tárgyi oldalon); és mert tehet az ilyen magatartás tanúsításáról. Ez utóbbi az anyagi jogi bűnösség elengedhetetlen alapja, ami az alany tudati/gondolati világával függ össze (és mint ilyen, szükséges ismérv az alanyi oldalon). A bűncselekmény hiánya pedig ezek hiányát jelenti.
- [90] Kétségtelen, hogy - mint minden bűncselekmény esetében - a tudattartalom vizsgálata perdöntő. Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása. Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetői magatartásról a tudatban előzetesen, illetve egyidejűen meglévő képzet mindig csak valamely, a külvilágban megnyilvánuló, megnyilvánult fizikai, illetve más által érzékelhető (avagy mérhető) tényből való következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből az aktuális tudattartalomra, ekként szándékosságra (avagy gondatlanságra), illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés viszont jogi értékelés, ami ekként jogkérdés.
- [91] A bűnösség két formája a szándékosság és a gondatlanság. A Btk. 7. §-a szerint szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik. A Btk. 8. §-a szerint pedig gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja. A bűnösség tehát a törvényi tényállás tárgyához és tárgyi oldalához fűződő aktuális pszichikus viszony.
- [92] Ez a kapcsolat a rá gondolásban fejeződik ki. Az alany akkor bűnös, ha az elkövetési magatartás tanúsításakor rá gondol a magatartás jellegére és következményére, és azt ebben a tudatban mégis végrehajtja. A bűnösség azonban nem csak az aktív rá gondolásban, hanem a rá gondolás hiányában is kifejeződhet, tehát ha az elkövető úgy bocsátkozik magatartása kifejtésébe, illetve annak következményét éppen azért okozza, mert mindezt nem gondol, pedig gondolnia kellett volna. Ez esetben a megkívánt és elvárható rá gondolás hiánya róható fel. A szándékosság és a tudatos gondatlanság esetében a rá gondolás kimutatható, míg a hanyag gondatlanság esetében éppen a megkövetelt rá gondolás hiányáról van szó.
- [93] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a következőket:
- A vádlott és a sértett házastársi kapcsolata 2011. évre megromlott.
 - 2011. szeptember 21. napján, a Rendőrkapitányságon zaklatás vétsége miatt nyomozás indult a sértett feljelentése alapján, melynek során a vádlottal szemben a Városi Bíróság 60 nap távollattást rendelt el.
 - A Városi Bíróság ítéletével a vádlottat a felesége sérelmére 2011. szeptember 14. napján elkövetett bántalmazás, könnyű testi sértés vétsége miatt két évre próbára bocsátotta.
 - 2012. június 21-én a sértett a vádlott erőszakos, fenyegető magatartása miatt elköltözött, bérelt lakásban élt.
 - A házassági bontóperben a gyermekek végleges elhelyezésének kérdésében a felek nem tudtak

megállapodni, a vádlott nem akarta, hogy fiuk az édesanyjához kerüljön, vagyoni jogi igényekkel kapcsolatos vita is folyamatosan fennállt köztük.

- A vádlott felesége iránti indulata, haragos érzülete az évek folyamán fokozódott.

- A vádlott a sértettel elköltözése óta nem volt hajlandó kommunikálni.

- A vádlott nem tudta elfogadni a sértettnek a gyermekelhelyezéssel, esetleges visszaköltözésével kapcsolatos szándékát, azt minden áron meg akarta akadályozni, azonban jogi lehetősége erre nem volt.

- A vádlottnak a sértett munkahelyének környezetét rokona által készített fényképfelvételekről részletesen ismerte.

- A sértett elhatározta, hogy amíg végleges döntés nem születik a gyermekek, különösen a fia elhelyezéséről - bár félt az újbóli bántalmazások lehetőségétől -, hazaköltözik.

- A sértett erről családtagjainak és környezetében is beszélt. Határozott szándékát 2014. május 23. napján, a lakásán, laptopján írásba foglalta, majd miután jogi képviselőjével telefonon egyeztetett, a részére 2014. május 26. napján e-mailen megküldte. A jogi képviselő a beadványt 2014. május 29. napján nyújtotta be a bíróságra.

[94] Az irányadó tényállás szerint a releváns 4 nap történései:

2014. május 26. (hétfő)

- A sértett este 8-9 óra között elment a fiát meglátogatni. Amikor odaért a ház elé felhívta telefonon a fiát, jelezte, hogy ott van, kérte menjen ki a házból. A fia kiment, kb. 8-10 percet beszélgetett a sértett a fiával - a vádlott nem ment ki, nem is beszélt vele - majd a sértett távozott (vádlott saját vallomása alapján).

2014. május 27. (kedd)

- 18.00 óra előtt, amikor a vádlott elindult, távozóban látta az édesapját, így szólt neki, hogy figyeljen a fiára, aki fél 7 körül érkezik haza (vádlott saját vallomása alapján).

- 18.00 óra körüli időben a vádlott sötétített hátsó és oldalsó üvegű Skoda Roomster típusú személygépkocsijával a városba ment.

- 18.39 órától már nem fogadott hívásokat a nála lévő mobiltelefonján; 18.39-kor és 20.07 órakor testvére, míg 19.37 óra és 20.39 közötti időben fia 7 alkalommal hívta sikertelenül (cellainformációk - informatikai szakértő véleménye).

- A hívások időpontjában a vádlott mobiltelefonjával együtt a mobilcella lefedettségi területén tartózkodott, amelyben a sértett munkahelye található (cellainformációk - informatikai szakértő véleménye).

- A sértett e napon a munkahelyén dolgozott, személygépkocsijával ezen a napon is úgy parkolt az udvaron, hogy az autó a rendelője ajtajához közel, azzal párhuzamosan, orral az udvar felé állt.

- 19 óra 56 perckor távozott a sértett utolsó páciense, ezt követően összekészült, táskáját, mobiltelefonját magához véve a rendelőből távozni készült.

- 20.04 órakor a sértett a riasztóberendezést bekapcsolta, az ajtón kilépett és azt bezárta maga után (riasztóberendezés napló adatai).

- A vádlott 19.56 óra után személygépkocsijával a rendelő udvarára behajtott, s a sértett Renault Clio típusú gépkocsija előtt úgy parkolt le, hogy azzal mintegy 45 fokos szöveget zárt be (tanúvallomás).

- A vádlott 20 óra 04 perc és 21 óra közötti időben találkozott feleségével. Eközben 20.39 órakor a vádlott fogadta a fia hívását, akivel megbeszélte, hogy pizzát rendel a részére, 20.46-kor

felhívta a pizzériát. A hívások időpontjában a vádlott mobiltelefonjával együtt a mobilcella lefedettségi területén tartózkodott, amelyben a sértett munkahelye található (cellainformációk - informatikai szakértő véleménye).

- A sértett mobiltelefonjára két perccel a vádlottét követően 20.48 órakor érkezett hívás, melynek időpontjában a sértett és mobiltelefonja a mobilcellában tartózkodott, amelyben a sértett munkahelye is található. A hívást nem fogadta (cellainformációk - informatikai szakértő véleménye).

- 21 óra körüli időben mindketten elindultak. Az út kb. 18-20 percig tartott, közben 21.19-kor a vádlott mobiltelefonján felhívta ismerősét, akivel 5 perces beszélgetést folytatott, melynek során hazaért.

- A vádlott híváskezdeményezése előtt 46 másodperccel a sértett mobiltelefonjára is hívás érkezett. A hívások időpontjában a vádlott mobiltelefonja, míg a sértett mobiltelefonja mobilcellájára jelentkezett fel. A vádlott háza a két mobilszolgáltató mobilcelláinak közös lefedettségi területén található, a sértett a hívást nem fogadta (cellainformációk - informatikai szakértő véleménye).

- A sértett 2014. május 27. napjának 20 óra 04 percét követően meghalt, a mobiltelefonja elérhetetlenné vált.

2014. május 28. (szerda)

- Miután a fia elaludt, a vádlott személygépkocsival éjjel 1 óra 30 perc körüli időben betolatott a háza udvarára a füstölő bejárata felé, majd a gépkocsiból ismeretlen tárgyat vett ki és a füstölő felé vitte (1. számú szemtanú vallomása).

- Reggel 7 óra és 8 óra közötti időben a helyi üzletben sósavat vásárolt (tanú vallomás).

- Ezt követően a vádlott 2014. május 29-én a déli órákig bezárólag részt vett a sértett már élettelen testének megsemmisítésében.

- A bűncselekmény leplezése és a felelősségre vonás elkerülése érdekében a vádlott a sértett holttestét részben feldarabolta, a maradványok egy részét égetéssel megsemmisíteni törekedett, illetve részben ismeretlen helyen elrejtette.

2014. május 29. (csütörtök)

- A sértett testvére 7.49 órakor e-mailen tett bejelentést a Rendőrkapitányságon testvéreinek eltűnéséről.

- Az eljáró nyomozó 12.11 órakor távbeszélőn felhívta a vádlottat annak érdekében, hogy tud-e információt a sértett hollétéről.

- A vádlott ekkor szerzett tudomást arról, hogy rendőrségi eljárás indult a sértett eltűnése ügyében, így tartva attól, hogy a sértett testének még a birtokában lévő darabjait nála megtalálják, azokat egy műanyag zsákban gépkocsijával, röviddel a telefonhívást követően a határba, a lakásától néhány kilométerre található rétre vitte (2. számú szemtanú vallomása).

- A vádlott a gépkocsiból kiszállva a sértett - el nem égett szív, tüdő, máj, izomzat, bőr-, hámszövet - maradványait az egy-másfél méter magasságú fűben sétálva, a zsákot maga előtt mellmagasságban tartva kiszórta, majd gépkocsijával távozott a helyszínről (2. számú tanú vallomása).

- Állampolgári bejelentés nyomán a hatóság 2014. június 6. napján 11.00 és 12.15 óra között tetemkereső kutyák segítségével is - újabb - kutatást folytatott, melynek során a sértett el nem égett szív, tüdő, máj, izomzat, bőr-, hámszövet darabjait megtalálták.

- A vádlott testi épség elleni - pontosabban meg nem határozott - szándékos magatartásával

okozta a sértett halálát.

- [95] A vádelv alapján a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet; csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan tények alapján, amelyet a vád tartalmaz [Be. 6. § (3) bekezdés]. Mindez azt jelenti, hogy a vád perjogi rendeltetése alapvetően az, hogy a bíróság számára a büntetőjogi felelősség kérdésében való érdemi vizsgálat ténybeli kereteit rögzítse.
- [96] Következetes ítélkezési gyakorlat, hogy sem a törvényes vád hiányaként, sem a vádon túlterjeszkedésként nem értékelhető, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító magatartást vizsgálva, a tettazonosság keretei között a vádiratban le nem írt tényt is megállapít és a cselekményt ennek figyelembevételével értékeli. A vádelv nem jelent minden részletre kiterjedő szükségszerű azonosságot a vádban leírt, és az ítéletben megállapított történeti tények között, annál is inkább, miután a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, és az eltérő minősítés, eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti az ítéletben. A bizonyítás eredményéhez képest tehát a bíróság, pl. az elkövetés helye, módja, eszköze, eredménye, indítéka stb. tekintetében eltérhet a vádbeli ténymegállapításoktól anélkül, hogy ezzel a vádelvet sértene (EBH 2011.2385., EBH 2013.B.10.).
- [97] A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség B.691/2014/55-I. számú vádiratában 2015. október 29-én a vádlottal szemben a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés büntette miatt emelt vádat. Az ügyész a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban a vádirati tényállást módosította, kiegészítette.
- [98] Kétségtelen, hogy a vád az eljárás során változatlanul - a harmadfokú eljárásra vonatkozóan is - ténybelileg rögzítette a következőket:
 „A vádlott 20.04 óra és 21.00 óra közötti időben feleségét a sértettet fenti helyszínen megölte, majd a sértett testét és táskáját benne mobiltelefonjával a Škoda Roomster személygépkocsi csomagtartójába tette. 21 óra körüli időben indult el a rendelőtől gépkocsijával.” (Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség B.691/2014/60. számú egységes szerkezetbe foglalt módosított vádirata 3. oldal 4. bekezdése).
- [99] Megjegyzi a Kúria, hogy - amint azt a Legfőbb Ügyészség képviselője is a nyilvános ülésen kifejtette - nyilvánvalóan nincs szó az elsőfokú eljáráshoz képest, vagy azt követően megváltozott vádról. A vád mindvégig azt róta a vádlott terhére, hogy a sértettet megölte. Ezzel egyező álláspontot fejtett ki a vádlott védője perbeszédében is, amikor arra hivatkozott, hogy a vádlottat az emberölés büntette miatt emelt vád alól indítványozta felmenteni.
- [100] Vizsgálendő, hogy mi a vádlott elkövetéskori tudattartalma, és az alapján milyen jogkövetkeztetés vonható, helyes-e a másodfokú bíróság e körben elfoglalt jogi álláspontja.
- [101] A Kúria az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. BJE számú jogegységi határozata (illetve az általa felváltott, s e tekintetben egyező tartalmú 15. számú Irányelv) mentén az indítvánnyal vitatott mindkét körben következetes az alapügy szerinti körülmények vonatkozásában az ítélkezési gyakorlat.
- [102] Az emberölés és halált okozó testi sértés elhatárolása kapcsán a 3/2013. BJE számú jogegységi határozatban rögzítettek lényege a következő.
 „I/1. A szándékos emberölés és a halált okozó testi sértés büntettének elhatárolása ... az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.
 Az emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála

bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben ... a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul ... az eredmény tekintetében csak gondatlanság állhat fenn. Ez utóbbi bűncselekmény kapcsán az elkövető tudatában - a tőle elvárható figyelem, körültekintés elmulasztása miatt - fel sem merül a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége, vagy ha igen, azt nem kívánja, nem nyugszik bele abba, hanem könnyelműen bíz az elmaradásában."

„I/5. Halált okozó testi sértés valósul meg, ha az elkövető szándékos cselekménye testi sértés előidézésére irányul, de a magatartással okozati összefüggésben a sértett halála is bekövetkezik, viszont az elkövetőt a halálos eredmény tekintetében csak gondatlanság terheli."

„Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre avagy testi sértésre, illetve egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

A) A tárgyi tényezők körében:

b) Az elkövetés módjából, körülményeiből általában megalapozott következtetés vonható az elkövető szándékára.

e) Az elkövetéskor fennállott ölési, illetőleg testi sértési szándéka következtetési alap lehet az elkövetőnek a cselekmény utáni magatartása. Rendszerint az élet kioltására utaló szándék fennálltára utal, ha az elkövető a sértett előreláthatólag bekövetkező halálával szemben közömbösséget tanúsít. Abból a körülményből azonban, hogy az elkövető a sértettet segítségnyújtás nélkül hagyta, egymagában még nem lehet ölési szándéka következtetni.

A véghezvitel után a cselekmény nyomainak, eszközeinek, bizonyítékainak stb. eltüntetésére törekvés szintén támpontként szolgálhat.

B) Az alanyi tényezők körében

b) A cselekményt kiváltó indítók (motívum) felderítésének és vizsgálatának kiemelkedő jelentősége van. ... Az egyenes szándékkal elkövetett ölési cselekmény esetében csaknem kizárt, hogy az elkövetőt valamilyen külső vagy belső - rendszerint felismerhető - tényező ne motiválta volna. Ezzel kapcsolatban elsődlegesen az elkövető és a sértett közti viszony feltárásának van jelentősége. ... Az elkövetéskori konkrét tudattartalomra vonható következtetés a legkülönbözőbb indítóokból, amilyenek pl.: az ellenséges, haragos érzület, a féltékenység, az indulat, a félelem, a szégyen, az elkeseredettség stb.

c) Szorosan kapcsolódhat a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat feltárása; ez a folyamat a külvilágban megvalósult jelenségekből ismerhető meg. ...

Ezeknek nemcsak az emberölés, illetőleg testi sértés megállapítása, hanem az említett bűncselekmény minősített eseteinek megítélése szempontjából is jelentősége lehet."

[103] Mindezek vizsgálata az irányadó tényállás alapján a következőket jelenti.

[104] A tárgyi tényezők vizsgálata.

Az elkövetés körülményei:

- 2014. május 27. napján a vádlott kereste fel a sértettet munkahelyén.

Tette mindezt annak ellenére, hogy előző este a sértett ott járt, hogy találkozzon a fiával, ám a vádlott ekkor sem beszélt vele, nem ment ki hozzá.

Tette mindezt annak ellenére, hogy a vádlott a sértettel annak elköltözése óta nem volt hajlandó kommunikálni;

- Tény, hogy a vádlott 18.39 órától már nem fogadott hívásokat a nála lévő mobiltelefonján. A

sértett munkahelye közelében várakozott, és kivárta, amíg a sértett utolsó páciense elhagyta a rendelőt.

- A vádlott 19.56 óra után személygépkocsijával a rendelő udvarára behajtott, s a sértett Renault Clio típusú gépkocsija előtt úgy parkolt le, hogy azzal mintegy 45 fokos szöveget zárt be. A Skoda Roomster hátulja, így sötétített ablakai is a lépcső felé néztek, így ha valaki az emeletre a lépcsőn felment, nem látott be a gépjármű utasterébe, azt csak hátulról és felülről láthatta.

A vádlott tehát úgy állt be a rendelő udvarára, hogy a sértett gépkocsijának útvonalát elzárta, a sértett eltávozását (elmenekülését) ezáltal megakadályozza.

Tény, hogy a vádlott a sértett általa végrehajtott bántalmazása következtében beálló halála tekintetében nemcsak közömbösséget tanúsított (segítség nélkül hagyta), hanem további többlet cselekvőséget is tanúsított.

A cselekmény véghezvitelét követően:

- miután a fia elaludt, a vádlott személygépkocsival éjjel 1 óra 30 perc körüli időben betolatott a háza udvarára a füstölő bejárata felé, majd a gépkocsiból ismeretlen tárgyat vett ki és a füstölő felé vitte;

- reggel 7 óra és 8 óra közötti időben a helyi üzletben sósavat vásárolt;

- ezt követően a vádlott 2014. május 29-én a déli órákig bezárólag részt vett a sértett már élettelen testének megsemmisítésében;

- amikor tudomást szerzett arról, hogy rendőrségi eljárás indult a sértett eltűnése ügyében, így tartva attól, hogy a sértett testének még a birtokában lévő darbjait nála megtalálják, azokat egy műanyag zsákban gépkocsijával, röviddel a telefonhívást követően a határba, a lakásától néhány kilométerre található rétre vitte, és azokat ott szétszórta;

- a vádlott tehát a bűncselekmény leplezése és a felelősségre vonás elkerülése érdekében a sértett holttestét részben feldarabolta, a maradványok egy részét égetéssel megsemmisíteni törekedett, illetve részben ismeretlen helyen elrejtette.

[105] Az alanyi tényezők vizsgálata.

A vádlott és a sértett kapcsolata, a cselekményt kiváltó indítók, motívum és pszichikus folyamat körében a következők állapíthatók meg.

A vádlott felesége iránti indulata, haragos érzülete az évek folyamán fokozódott. A vádlott beszélni sem volt hajlandó feleségével, hívásait nem fogadta, üzeneteire nem válaszolt, a gyermek láthatásának rendezéséhez gyámhatósági közvetítőre volt szükség.

[106] Általában az ölésre indító ok vagy cél viszonya kölcsönös, egybeesése gyakori, hiszen az ölésre irányuló akarathatározás azonos érzelm hatására alakulhat ki.

[107] Jelen ügyben is ez a helyzet, a motívum és a cél többes:

- A házassági bontóperben a gyermekek végleges elhelyezésének kérdésében a felek nem tudtak megállapodni.

- A polgári perben a végleges döntés érdekében pszichológusi szakvélemény beszerzése következett.

- A sértett nem volt hajlandó lemondani gyermekei nála történő elhelyezéséről; a sértett elhatározta, hogy amíg végleges döntés nem születik a gyermekek, különösen a fia elhelyezéséről - bár félt az újbóli bántalmazások lehetőségétől -, hazaköltözik.

- A vádlott nem akarta, hogy fiuk az édesanyjához kerüljön.

- Nem tudta elfogadni a sértettnek a gyermekelhelyezéssel, esetleges visszaköltözésével kapcsolatos szándékát, azt minden áron meg akarta akadályozni.

- Azonban erre jogi lehetősége nem volt.
 - Házassági vagyoni jogi igény ugyan nem került előterjesztésre egyik fél részről sem, de az ezzel kapcsolatos vita is folyamatosan fennállt köztük.
 - Az ingatlan a vádlott 1/1 tulajdonát képezte, vagyonmegosztás esetén azonban házastársi vagyonközösség részeként a sértett is részesülhetett volna a tulajdonból. A vádlott ezt - miként a visszaköltözést - minden áron meg akarta akadályozni.
 - A sértettel a perbeli, peren kívüli egyezkedések nem vezettek eredményre, miként a sértett korábbi bántalmazása sem, a vádlott éppen emiatti próbára bocsátás hatálya alatt állt, hiszen a sértett szükség esetén a hatóságokhoz fordult. A vádlott alappal feltételezhette, hogy egy újabb testi sértést eredményező bántalmazás után - ha túléli - a sértett ezt újból megteszi. Mindezen indítók együttesen - értelemszerűen - motiválták a vádlott cselekményét, és azon szilárd elhatározását, hogy törvényes (jogi) és egyéb lehetőség hiányában saját kezébe veszi e kérdések egyszer s mindenkorra történő elrendezését a sértett megölése, és fizikai megsemmisítése révén.
- [108] A Kúria szerint a felsorolt alanyi és tárgyi tényezők - az elkövető tudatára vonatkozó konkrét tények - együttes, egymással összefüggő elemzése révén megalapozott jogi következtetés vonható le arra nézve, hogy a vádlott tudatának tartalma, a szándéka a sértett bántalmazása során nem csupán testi sértés okozására, hanem a sértett életének kioltására irányult; vagyis ölési szándék vezette.
- [109] A sértett halála bekövetkeztébe nem csak belenyugodott, hanem kifejezetten kívánta azt, vagyis egyenes szándékkal cselekedett (Btk. 7. § II. fordulata).
- [110] A védelem érvelése szerint a jogi minősítés szempontjából annak van jelentősége, hogy megállapítható-e elkövetési magatartás nélkül akármelyik bűncselekmény tényállása. A jogalkotó nem rögzíti az elkövetési magatartásokat (mert ez nem is lehetséges), de ez nem azt jelenti a védő szerint, hogy az elkövetési magatartást nem kell megállapítani. Jelen ügyben a halál oka nem állapítható meg, tehát az eredményhez vezető okfolyamat semmilyen módon nem rekonstruálható.
- [111] Kétségtelen, hogy az emberölés nyitott törvényi tényállás, megállapításához az alanyi oldal hiánytalan megvalósulása, az elkövetői magatartás és az eredmény között okozati összefüggés fennállása szükséges. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az elkövetési magatartás - az ölés mikénti végrehajtása - pontos, részletekben menő felderítése önmagában a felelősségre vonás akadályát képezné.
- [112] Itt ugyanis már nem arról van szó, hogy természetes halál vs. önkézés vs. idegenkézés kérdése vitás. Ezt a kérdést - a már kifejtettek figyelembevételével - a másodfokú bíróság eldöntötte, helyesen.
- [113] Az 1878. évi V. törvény (a Csemegi-kódex) idején legszorosabb értelemben vett emberölésről akkor lehetett szó, ha valaki idegen emberi életet alanyi bűnösséggel és jogtalanul pusztít el. E törvény XVIII. Fejezete a szándékos emberölés három nemét, a gyilkosságot, a szoros értelemben vett emberölést és az erős felindulásban elkövetett emberölést szabályozta. „A gyilkosság a szándékos emberöléstől csak a szándék fokában különbözik... Az emberölés elkövetési cselekvése a legkülönbözőbb tevékenységekből állhat; tevésből éppúgy mint mulasztásból. A tevékenység s a használt eszköz minemősége befejezett ölés estén közömbös, legfeljebb az a jellemzője emelhető ki minden ölési tevékenységnek, hogy szükségképpen a testépség ellen irányul és vagy külsőleg éri a testet (damnum corpore corpori datum), vagy bevisz a testbe olyan anyagokat, melyek vegyileg hatnak, illetve a fiziológiai működést zavarják

úgy, hogy annak folytán beáll a sértett halála.

Az ölésnek bármely elkövetési cselekvése a dolog természeténél fogva csak abban az esetben minősül emberöléssé, ha jogtalan és ha alanyi bűnösségből ered." (vö. Angyal Pál).

- [114] E lényegében máig változatlan elvi alapvetésből kiindulva a Kúria álláspontja szerint az elkövető cselekménye és a halál bekövetkezése, mint eredmény közti okozati összefüggés és az alanyi oldal hiánytalan megvalósulása - az ölési magatartás pontos körülírása nélkül is - a büntetőjogi felelősség megállapításához vezet.
- [115] Jelen ügyben éppen erről van szó.
- [116] Az alanyi és tárgyi tényezők vizsgálatának ugyanakkor az emberölés minősített esetei szempontjából is jelentősége van.
- [117] A Btk. 160. § (2) bekezdés a) pontja szerint az emberölés súlyosabban büntetendő, ha előre kitervelten követik el.
- [118] A Csemegi-kódex (az 1878. évi V. törvény 278. §-a) szerint a gyilkosságnak a szándékos emberölés egyéb eseteitől megkülönböztető ismérve az előre megfontolt szándék, a praemeditatio.
- [119] Ennek legtökéletesebb meghatározása a következő ismérvek alapján lehetséges: „a) pszichológiai ismérv, amely alatt a tettetést az elhatározás idején jellemző hideg számítás és lelki nyugalom értendő; b) kronológiai ismérv, mely az elhatározás és a kivitelezés közti időmennyiségre utal (ez fennforog, mihelyt nem esik össze az elhatározás a kivitellel); c) ideológiai ismérv, melynek az az értelme, hogy előre megfontolt szándékról csak akkor lehet szó, ha a tettetést az eredményképzet indította cselekvésre.". Idővel negyedik ismérvként az erkölcsi ismérvet is megkívánták, vagyis azt, hogy a tettetést aljas indok vezesse (vö. Angyal Pál). E felfogás szerint tehát az előre megfontolt szándékot egyben azon erkölcsi felfogás jellemezte, miszerint az aljas indok által is vezérelt.
- [120] A 3/2012. BJE határozatban kifejtett szempontok alapján az emberölés előre kitervelten történő elkövetése feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje, és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokot figyelembe vegye.
- [121] Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása.
- [122] Az ölésre irányuló céltudatos törekvés az egyenes szándék meglétét tételezi fel. Az előre kitervelten elkövetés megállapítása kizárt, ha az elkövető ölési szándéka eshetőleges.
- [123] Nem zárja ki viszont ezt a minősítést a vagylagos terv, végrehajtási mód kialakítása. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható már akkor is, ha tudatilag döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot.
- [124] Az előre kiterveltségnek nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az ez ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszódó küzdelme, a céltudatos és tervszerű elkövetés mérlegelése, megfontolása. Mindezekhez bizonyos idő szükséges. Az emberölésre irányuló szándék kialakulásának és fejlődésének feltárása ezért a súlyosabb minősítés megállapításának fontos része. Nem lehet szó előre kitervelt elkövetésről, ha az elhatározást rövid időn belül követi a véghezvitel megkezdése.

- [125] A véghezvitel módjából visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre. Alapul szolgálhat - egyebek mellett - az előre kiterveltségre való következtetésre az is, ha az elkövető a véghezvitel után a cselekmény tényleges körülményeinek megállapítását megnehezítő, a felderítést tévútra vezetni alkalmas magatartást tanúsít.
- [126] Ehhez képest az előre kitervelten elkövetés - ami árnyalatnyi, de lényeges különbség a megelőző szabályozás szerinti előre kitervelt módon elkövetéstől - nem csupán tervszerűségi, gyakorlati; hanem tudati, szándékoldali vizsgálatot is igényel.
- [127] Ennek elemei, hogy
- az ölési szándék megvan, az ölési tudat adott, és az lesz céltudatos, ami a véghezvitelig tartó eltökélt magatartásba torkollik;
 - ehhez képest már nincs vívódás, latolgatás; az ölési tudat már nem csupán indító, hanem célképzet (ami azonban lehet spekulatív) is;
 - a kezdő és végpont között - az ölési alapszándék kialakulásától a véghezvitelig terjedő időszakban - a terhelti magatartás célt követő;
 - és a köztes idő legalább annyi, hogy nem lehet rögtönösnek tekinteni a végrehajtást.
- Előre kiterveltség esetén megvan az ölési alapszándék, ami eltökéltséggé válik, s ezzel összefüggésben a véghezvitel biztonsága, eredményessége is jelentőséget kap.
- Az emberölést elkövető nem akar hibázni; az előre kitervelten elkövető ezért tesz is.
- [128] A fentieket összegezve: az előre kiterveltség nem az ölési szándék átgondolását, hanem annál többet: a véghezvitel előregondolását jelenti, miáltal viszont az ölési szándék eltökéltté válik, és éppen ebben van a veszélyessége (EBH 2013.B.7.).
- [129] Jelen ügyben az irányadó tényállás - miként a vádban is felrótt tények - alapján mindez maradéktalanul megállapítható:
- A vádlott a helyszínt, a sértett munkahelyének környezetét egy rokona által már korábban készített fényképfelvételekről jól ismerte.
 - A sértett visszaköltözését mindenáron meg akarta akadályozni, erre azonban jogi lehetősége nem volt.
 - 2014. május 27-én 18.00 óra körüli időben, amikor elindult, távozóban látta az édesapját, így szólt neki, hogy figyeljen a fiára, aki fél 7 körül érkezik haza.
 - 18.39-től a vádlott mobiltelefonján nem fogadott hívásokat.
 - A sértett munkahelye közelében várakozott.
 - Amikor a sértett utolsó vendége távozott a rendelőből, 19.56 óra után személygépkocsijával a rendelő udvarára behajtott, s a sértett Renault Clio típusú gépkocsija előtt úgy parkolt le, hogy azzal mintegy 45 fokos szöveget zárt be. A Skoda Roomster hátulja, így sötétített ablakai is a lépcső felé néztek, így ha valaki az emeletre a lépcsőn felment, nem látott be a gépjármű utasterébe, azt csak hátulról és felülről láthatta. Ezáltal a sértett gépjárművel való eltávozását, elmenekülését megakadályozta.
 - 21 óra után az út során, ami kb. 18-20 percig tartott, 21.19-kor a vádlott mobiltelefonján felhívta ismerősét, akivel 5 perces beszélgetést folytatott, melynek során hazaért. Ennek révén - és testvére vallomása útján - alibit kívánt magának teremteni.
 - A bűncselekmény leplezése és a felelősségre vonás elkerülése érdekében a sértett holttestét részben feldarabolta, a maradványok egy részét égetéssel megsemmisíteni törekedett, illetve részben ismeretlen helyen elrejtette.
- [130] E tényekből kitűnően miután a vádlott felmérte, hogy a sértettet a gyermekelhelyezéssel,

esetleges visszaköltözésével kapcsolatos szándékától eltéríteni nem tudja, azt minden áron meg akarta akadályozni, azonban erre jogi lehetősége nem volt, a vagyoni jogi kérdésekben egyezsége jutni nem sikerül, ezért elhatározta, hogy megöli a sértettet.

- [131] A cselekmény belső, vádlotti tudatállapot szerinti logikája világos. A sértett halála, életének elvétele legyen közömbös körülmény általi, és közben vagy még inkább annak következtében megtörténjen a polgári jogi úton való vagyron szerzése, eltulajdonlása, amelynek eredménye egy más - sértett nélküli - élethelyzet végleges kialakítása. Értelemszerűen ebből a szempontból elengedhetetlen az érintett személy, a sértett nyom nélküli eltűnése (eltűntetése).
- [132] Elhatározását hideg számítás jellemezte, az elkövetést könnyítő körülményeket számba vette, a véghezvitelt előre átgondolta, miáltal ölési szándéka eltökéltté vált. Ezt követte az időben későbbi - általa választott napon, az utolsó vendég távozására legalább másfél órát várakozva - a végrehajtás, melynek során egyenes szándékkal cselekedett, és e cselekvésre nyilvánvalóan az eredményképzet, a sértett halálának kívánása - mint általa egyetlen lehetségesnek vélt megoldás - indította.
- [133] Mindezen körülmény az előre kitervelten elkövetés, mint minősítő körülmény megállapítására nyújt alapot.
- [134] A Kúria vizsgálta, hogy az eljáró bíróságok milyen hibát vétettek a tényállás megállapítása, bizonyítékértékelő és a jogi minősítést érintő tevékenységük során.
- [135] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát - változatlanul - a bizonyítás főszabálya adja, miszerint a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdése alapján a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje; a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.
- [136] Ettől független - amint azt a másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező határozata is leírta -, ha a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat elszigetelten, külön-külön értékeli, ahelyett, hogy összességükben, egymással való összefüggésükben is vizsgálná azokat.
- [137] A Győri Ítéltábla már a Bf.20/2017/5. számú végzésében utalt arra, hogy az elsőként eljáró elsőfokú bíróság részben elmulasztotta a bizonyítékok mérlegelését, teljes körű együttes értékelés helyett több esetben egy-egy bizonyíték vagy a bizonyítékok egy csoportja kapcsán rögzítette álláspontját, többnyire azt, hogy azokból „önmagukban” nem lehet semmilyen következtetést levonni.
- [138] Amint a másodfokú bíróság kifejtette, a megismételt elsőfokú eljárás során a bíróság széles körű bizonyítást folytatott le, ennek eredményeként valamennyi hatályon kívül helyezésre vezető nyitva maradt kérdésre megadta a választ. Ez a tényállás alapjaiban eltért a korábbi ítéleti tényállástól és ez az eltérés meghatározó többletet jelentett. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a megalapozott tényekből figyelmen kívül hagyva, hogy azok összeolvasásából mi következik, a szükséges végkövetkeztetést nem vont le. Külön vizsgálta a vádlotton kívül álló azon lehetséges okokat, amelyek összekapcsolhatóak a sértett halálával: öngyilkosság, egészségügyi okra visszavezethető, valamely hirtelen jelentkező elváltozás; vádlottól független, kívülálló személy, vagy személyek szerepe, sértett elleni erőszakos cselekmény; valamely banális, véletlen előidézte balesetszerű ok.
- [139] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a felsorolt négy eshetőlegességre semmiféle bizonyíték nincs, márpedig ítélezési tevékenység csak erre alapozható. (Győri Ítéltábla Bf.I.38/2019/16. számú ítélete 11., 13., 14. oldala).
- [140] A Kúria megjegyzi, hogy bármiféle bizonyítékértékelési, mérlegelési tevékenység alapját

konkrét bizonyítékból származó tényszerű adat, körülmény kell képezze; az nem feltételezésen alapuló, fel nem merült ténybeliségre vonatkozó spekulatív tevékenység. Ez utóbbi ugyanis nem más, mint kétségek mesterséges előállítása, illetve mesterséges kétségek előállítása - valós ténybeli alap nélkül -, ez pedig semmibe vezet.

- [141] A másodfokú bíróság valójában nem csupán egyszerű ténybeli javítást végzett, hanem a vádlotti tudattartalomra vont jogkövetkeztetést. Ennek során arra következtetett, hogy a vádlott szándékos magatartásával okozta a sértett halálát, a halálos eredmény tekintetében viszont nem végezte el a szükséges vizsgálatot (erről a másodfokú ítélet jogi indokolása hallgat).
- [142] A Kúria mint harmadfokú bíróság a felülbírálat keretében ezt a már kifejtettek szerint pótolta.

V.

- [143] A Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére.
- [144] A felrótt cselekmény törvényes minősítése azonban nem halált okozó testi sértés büntette, hanem a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő - előre kitervelten elkövetett - emberölés büntette.
- [145] A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket túlnyomó részt helyesen ismerte fel, azonban nem súlyuknak megfelelően értékelte.
- [146] A bíróság enyhítő körülményként értékelte az időmúlást.
- [147] Az időmúlás kétségtelen enyhítő körülmény. Azonban jelentősége a bűncselekményektől függően gyökeresen eltérő lehet. A bűncselekmény elkövetésétől eltelt idő esetében minél súlyosabb egy bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Az emberölés minősített esete életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett, a Btk. 26. § (3) bekezdés b) pontja értelmében pedig büntethetősége nem évül el.
- [148] Jelen ügyben tehát - egy hatósági késedelem nélküli büntetőeljárásban - a cselekmény elkövetésétől eltelt öt és fél év időtartam nyomatéka elenyésző.
- [149] A vádlottal közös háztartásban élő gyermek ténye enyhítő körülmény, de a cselekmény jellegére tekintettel ennek nyomatéka igen csekély.
- [150] További enyhítő körülmény viszont nincs.
- [151] A Kúria súlyosító körülményként értékelte:
- a közeli hozzátartozó, házastárs sérelmére történő elkövetést;
 - azt, hogy a vádlott korábban ugyanezen sértett sérelmére megvalósított testi sértést,
 - családon belüli erőszakos bűncselekmények gyakoriságát;
 - a cselekmény motívumának (indítóokának) erkölcsileg mélyen elítélendő voltát - amely kettős, egyfelől jogi lehetőség hiányában miután a vádlott nem tudta elfogadni a sértettnek a gyermekelhelyezéssel, esetleges visszaköltözésével kapcsolatos szándékát, azt minden áron meg akarta akadályozni; másfelől a vádlott vagyoni érdekei, igényei érvényesítésének kizárólagosságát, ez iránti eltökélt szándékát, jövőbeni vagyoni haszonszerzési célját;
 - a sértett holttestének tényállás szerinti megsemmisítését, mint súlyosan kegyeletsértő utó- (és többlet) cselekményt, amely a hozzátartozók kegyeletérzését azáltal is sérti, hogy a sértett

esetében a végtisztesség megadását lényegében lehetlenné teszi;

- azt, hogy mindehhez a vádlott saját húsfeldolgozó szakképzettségét használta fel;

- azt, hogy e súlyosan kegyeletsértő cselekményt nevelésére, felügyeletére bízott kiskorú gyermekkel lakott közös családi ingatlanon végezte el;

- azt, hogy a cselekmény a helyi köznyugalom megzavarására alkalmas volt.

- [152] A súlyosító körülmények számára és jelentős nyomatékára tekintettel, és - értelemszerűen - a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához igazodóan a Kúria úgy ítélte meg, hogy a vádlottal szemben a halmazati szabályok alkalmazásával a határozott idejű szabadságvesztés törvényi maximumát megközelítő tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása szükséges és indokolt.
- [153] Ezért a vádlott szabadságvesztés büntetését a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése alapján 21 év szabadságvesztésre súlyosította azzal, hogy a Btk. 41. § (3) bekezdés a) pont ad) alpontja alapján annak végrehajtási fokozata fegyház. A közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát a Btk. 61. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alkalmazásával a törvényi maximumban határozta meg.
- [154] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései, így a feltételes szabadságra bocsátással, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításával, a bűnjelekkel, a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezések törvényesek, azok megváltoztatására nem volt szükség.
- [155] Ekként a Kúria a Győri Fellebbviteli Főügyészség, valamint a vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Győri Ítéltábla Bf.I.38/2019/16. számú ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a változtatással nem érintett egyéb rendelkezéseit a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.
- [156] A Btk. 92. § (1) bekezdése alapján a vádlott által a harmadfokú eljárásban 2020. október 6. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámította.

, 2020. október 16.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

A Győri Ítéltábla Bf.I.38/2019/16.számú ítélete a Kúria Bhar.1.530/2019/23. szám ítéletében

írt változtatásokkal 2020. október 16. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2020. október 16.

Dr. Márki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző